

Waarom en hoe CLIL werkt: impliciet en coöperatief leren in de praktijk

CLIL en coöperatief OW

Véronique Sanctobin, Piet van de Craen & Ulrike Vogl

06-03-2023

Graag even jullie
aandacht ...

Laptop verdwenen!

++

+/-

???

Groepswerk

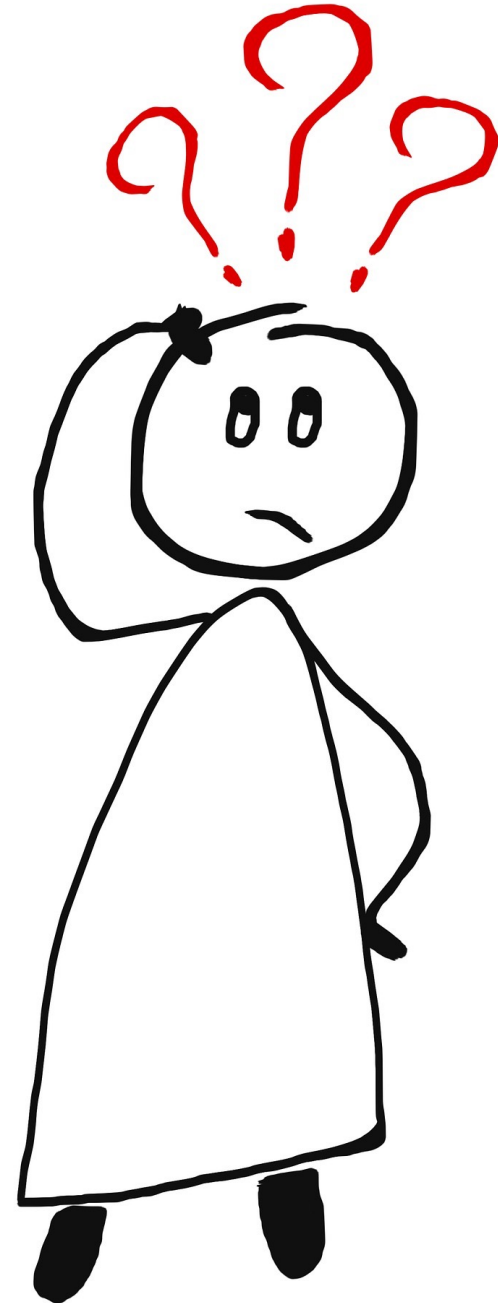
Graag even jullie
aandacht ...

Laptop verdwenen!

Spreek in een vreemde taal

Waarom
deze activiteit?
Waarom
op deze manier?
Wat
hebben we geoefend?

Bespreek ...

Leren = actief proces

I listen and I understand

I hear and I forget

- ◆ Aangepaste leermiddelen
- ◆ Realistische opdrachten
- ◆ Ontdekkend leren
- ◆ Stimulerende werkvormen

I do and I remember

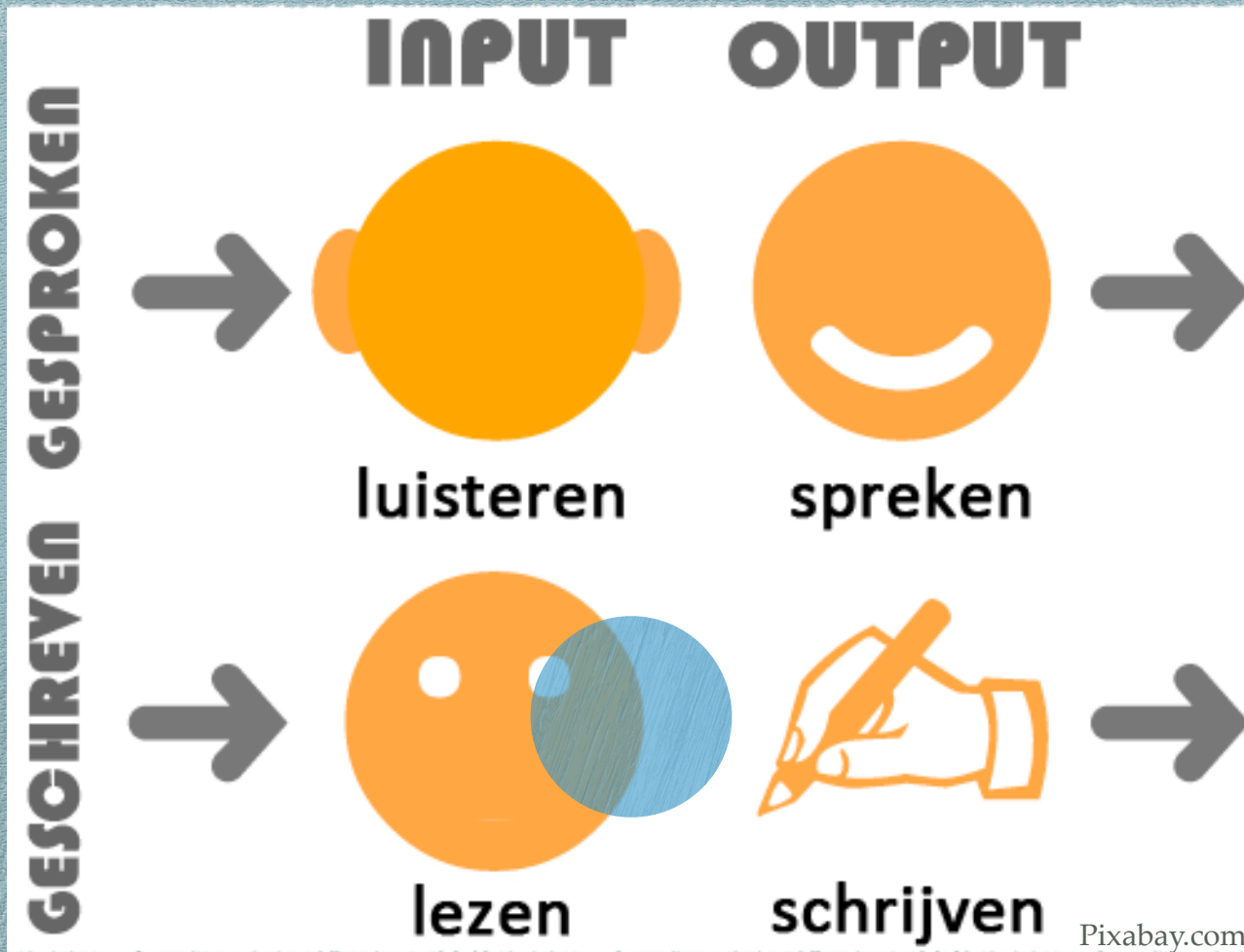

Content

Language

Rijke input

Rijke output

de 4 (taal)vaardigheden

Bied taalsteun bij CLIL!!

- ◆ Bied **hulpmiddelen** aan > begrip verhogen
- ◆ Zorg voor **toegankelijk leermateriaal**
- ◆ **Ondersteun** bij taalproductie

Scaffolding

Meertalig onderwijs

- ◆ **CLIL** (= leerstof in een andere doeltaal dan in de normale schooltaal), levert **betere leerresultaten** op dan traditioneel eentalig onderwijs.
- ◆ Dit geldt voor **alle leerlingen**, ongeacht hun **afkomst** en voor alle **onderwijsniveaus**. (**VROEG starten werkt beter!**)
- ◆ CLIL is de **belangrijkste onderwijsvernieuwing** van de afgelopen vijftig jaar! (cf De Bot 2014)

Modern onderwijs

PRINCIPES

1. Ontwikkelen van communicatieve vaardigheden
2. Leren probleemoplossend denken
3. Stimuleren van creatief denken
4. Ontwikkelen van flexibele persoonlijkheden
5. Kunnen leren van anderen

CLIL-resultaten

Zes onderzoeks-
vragen en
antwoorden

- ◆ De **verwerving van de doeltaal** verloopt beter ...
- ◆ Het **effect op de moedertaal** is positief ...
- ◆ **Kennis van de leerstof** is robuuster en solider ...
- ◆ **Positieve attitude en grote motivatie** bij leerlingen ...
- ◆ **Positieve invloed op de cognitieve ontwikkeling** ...
- ◆ **Positieve invloed op de breinontwikkeling** ...

Onderzoeksconclusies

- ◆ CLIL-onderwijs levert **betere resultaten** op het vlak van
 - ◆ talenkennis;
 - ◆ cognitieve ontwikkeling, met name voor rekenen / wiskunde
 - ◆ breinontwikkeling.
- ◆ BELANGRIJK: de CLIL-aanpak doet het ook uitstekend in het **technisch en beroepsonderwijs**

=> CLIL-onderwijs is allerminst elitair onderwijs!

CLIL = impliciet leren

Leerderperspectief

- ◆ **Impliciet leren = wat precies??**

< complex information > is < learned > without complete verbalisable knowledge of what is learned. (Seger 1994: 164)

- ◆ Het **verschil** tussen **impliciete** en **expliciete** geheugenprocessen is dat impliciet leren

- ◆ robuuster is;

- ◆ minder variatie vertoont;

- ◆ meer aanleiding geeft tot gedeeld of coöperatief leren.

Leerder- perspectief

Cello leren spelen

Leerderperspectief

- ◆ Impliciete kennis wordt **later aangewend** voor het verwerven van impliciete kennis (Vb grammaticakennis).
- ◆ Impliciet > expliciet leren = **één van de krachtigste middelen**
- ◆ De resultaten van de leerlingen zijn beter > **sterkere leiders!**

Expliciet leren

Coöperatief leren

Samenwerkend leren

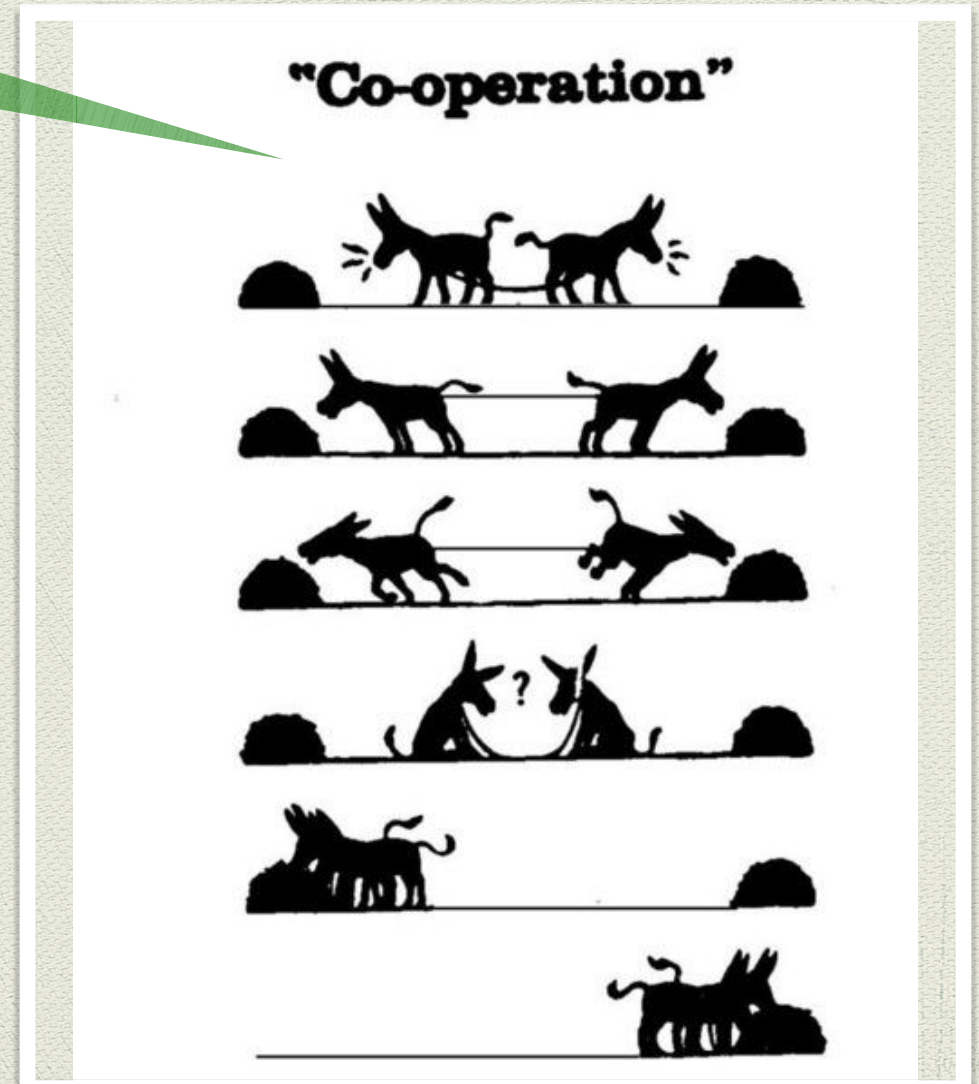
MEVROUW, MEVROUW ...!

Impliciet leren

Samenwerkend leren

Spencer Kagan
cooperatiefleren.nl

- ◆ Positieve wederzijdse afhankelijkheid
- ◆ Individuele aansprakelijkheid
- ◆ Directe interactie
- ◆ Sociale vaardigheden
- ◆ Groepsprocessen

Modern onderwijs

Neurowetenschappelijke principes

Aandacht

Actief en geëngageerd
bezig zijn

Fouten maken = motor van de leerprocessen

Consolidering

Dehaene 2018, Surma 2019

Toepassing

Aspect	Realisatie in CLIL-onderwijs
Aandacht	Type activiteiten + gebruik van twee talen
Activering	CLIL-uitgangspunten + impliciet leren
Fouten	Accepteren + exploiteren
Consolidering	Repetitie + variatie op zelfde thema's

Dank voor uw
aandacht

Merci de votre
attention

Vragen??

Thank you for
your attention

Veronique.Sanctobin@Ugent.be

piet.van.de.craen@vub.be